

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egy óra 60 K Félévre 340 K
Negyedévre . . . 170 K Egész évre . . . 660 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 3 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik hétfő kivételével minden nap
Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.
INTERURBAN TELEFON: 3-48 SZAM.

Bethlen megnyerte a pártokat programjának

Budapest, nov. 26. A pártértekezlet elé politikai körök óriási érdeklődéssel tekintettek. Az izgalom estére teljes tetőfokára hágott, mert olyan hírek voltak elterjedve, hogy mind a két pártban megnehezült volna Bethlen István gróf helyzete. A pártok között ismét a féltékenykedés ütötte fel a fejét és a miniszterelnök nagy politikai előrelátásának és munkaprogramja valóban nemzetmentő értékének tulajdonítható az, hogy amikor programját kifejtette, egyszerűen megváltozott a hangulat a pártokban. Még azok is, akik a megelőző értekezleteken Bethlen-kormány alakítása ellen foglaltak állást, programjának kifejtése

után teljes mértékben deferáltak a miniszterelnöknek, úgy hogy mindkét párt egyhangú határozatot hozott Bethlen István gróf bemutatott programjának elvi elfogadása tekintetében.

Ilyenfertmán Bethlen István gróf miniszterelnök ma este mindkét pártban teljes sikert és győzelmet aratott és ezzel a kormányváltással összefüggő válság megoldása a legjobb utra terelődött és biztos kilátás van arra, hogy sikerülni fog nemcsak az egységes parlamenti front és egységes nemzeti öntudat kialakulása, hanem egy egységes kormányzat megteremtése is.

Csak egységes pártra támaszkodó kormány állhat meg

A kisgazdapárt ma este fél 7 órakor értekezletet tartott. Az értekezletet Mayer János nyitotta meg és jelentette, hogy Bethlen István gróf miniszterelnök kíván szólni.

Bethlen István gróf miniszterelnök beszédében a következőket mondotta:

— A kormány lemondásának két oka volt. Az egyik az volt, hogy a kormány illendően tartotta az elmúlt súlyos események után, hogy a bizalmi kérdést a Kormányzó ural szemben felvesse, a másik, hogy ezek után a kormány nem volt biztos, vajjon alkalmas-e arra, hogy a külfele kormányt támogató pártok között az egységesítést továbbra

is tudja vezetni. Megbizattam azzal, hogy mint designált miniszterelnök ismételtén vegyem fel a további tárgyalásokat. Ezen megbízatásomat azzal vettem fel, hogy csak egy olyan kormányzat tud megfelelni a nagy célok megvalósításának, amely egységes pártra támaszkodik.

Ez annyival szükségszerűbben jelentkezik, mert kormányzópartok között a szakadék még jobban kimélyült. Ezzel szemben az ellenzékben teljesen külön világnézeti alapon álló legitimisták és oktrobiták liberális blokkban, zárt falanxban vonulnak fel. Együtt látjuk ebben a táborban a bal- és jobboldali forradalmárokat.

Össze kell hozni a közélet minden elemét

Ezenkívül a külpolitikai nehézségek is kényszerítik a miniszterelnököt és a kormányt arra, hogy az egységes táborra támaszkodva lépjen fel. Azonkívül ugyancsak emellett szólnak a súlyos belső bajok is, amelyek a rosszbékének, a háborúnak és azt követő forradal-

mának szükségszerű konzekvenciái. Itt van az utolsó óra, hogy az egységes, nemzeti közvéleményt teremtsünk és a közéletnek mindazon elemeit összehozzuk, amelyek a kormány törekvéseit hajlandók támogatni és annak erkölcsi súlyt kölcsönöznek.

Keresztyén, nemzeti, agrár irány és szociális béke

Ezek után a munkaprogramra tért át. A munkaprogram a következő:

A kormány általánosságban úgy mint eddig, nemzeti, agrár és keresztyén irányt fog követni, kormányzati tevékenységében tartózkodni fog működésén attól, hogy valamely osztály, vagy felekezetnek az érdekeit más osztály, vagy felekezet érdekei felé helyezze. A kivételes hatalom alapján tett intézkedéseket és

kiadott rendelkezéseket igyekezni fog most már gyorsabb ütemben lefelé építeni és a kiengesztelődés útján haladva, a szociális békét és megértést azokkal a munkásrétegekkel szemben is érvényre kívánja emelni, amelyek a kormány politikai irányával nem értenek egyet, de az ország újjáépítésének munkájában közreműködni hajlandók.

A kormányzaton kívül álló értelmiség az építő munkában

Szükségesnek tartja, hogy azon céltudatos és nyugodt építő munka részére, amelyre a nemzetnek szüksége van és amely után vágyódik, a magyar értelmiség oly értékes elemeit is megnyerje, akik bár nem állanak elvi ellentétben az uralmon levő kormányzattal, de a közélettől eddig távol tartották magukat. A felekezeti egyetértést apolni különös kötelességének tartja, végül szilárdan ragaszkodik ahhoz

a jogelvezhez, hogy az ország politikai életének irányítása és a közügyek intézése, egyedül és kizárólag az alkotmányunkban megjelölt szervek és tényezők által történjék.

Ebből az elvből kiindulva, habár a társadalom szervezkedésének útját állani nem is akarja, szigorúan örködni fog, hogy semmiféle társadalmi szervezet jogosult működési körét túl ne léphesse.

A királykérdés kikapcsolása és az alkotmányjogi reformok

A királykérdésben az 1921. XLVII. t.c.-ből kiindulva, a kormány kezdeményezését kellő diplomáciai előkészítés után alkalmas időben kívánja megtenni.

Törvényhozási és kormányzati téren a kormány sürgős feladatai közé sorozza először a főrendi ház reformját, másodsorú választójogi törvény megalkotását, harmadszor a tör-

vényhatósági bizottságok korszerű reformját, negyedszer új sajtótörvényt és a cenzurának a megszüntetését, ötödször szociális téren pedig a földreformnak gyorsabb ütemű végrehajtását, különösen a földbirtok vagyonváltásáról szóló törvény idevágó szakaszainak az életbeléptetése révén.

Azután a házhelyekre vonatkozó törvény

végrehajtását, valamint a tüzhelyek felépítésének útjában álló pénzügyi nehézségeknek megfelelő pénzügyi intézkedések és szervezet-segítségével való leküzdését.

Pénzügyi és gazdasági konszolidáció

A pénzügyi és közgazdasági téren az eddig alkotott adóügyi törvények kiegészítését, a ház és egyéb tárgyak vagyonváltásáról, valamint a háboruban szerzett vagyonok váltásáról alkotandó törvényekkel, amelyek keretében lesznek megadózhatók a háborus szállítmások is. Azután az eddig alkotott adótörvényeknek az ehhez szükséges személyzet beállítására folytan most már lehető intenzív végrehajtását és kiegészítését, a közlemezés terén a kivétel és behozatal gondos szabályozása révén kell a további áremelkedésnek útját állani, és e téren különösen a buza további áremelkedésének megállítására kell gondot fordítanunk.

A fővárosi és más piacoknak áruval való ellátásának biztosítására alkalmas kormányzati intézkedést tartunk szükségesnek. A tisztviselő kérdés rendezése érdekében a felesleges munkaerő fokozatos leszerelését, a gazdasági életbe való átültetését, e révén a munkaerők jobb kihasználását kell elérnünk és oly helyzet teremtetését, amely előfeltétele annak, hogy az állam pénzügyi helyzetéhez mérten a tisztviselők díjazását fokozatosan javíthassa.

A párt egyhangulag magáévá tette a programot

Bethlen István gróf miniszterelnök kérte ezután a munkaprogramnak támogatását és azt, hogy a párt elvileg jelentse, hogy az általa előterjesztett programot támogatni fogja.

A párt egyhangulag a következő határozatot hozta:

A párt a miniszterelnök által kifejtett kormányzati munkaprogramot elvből elfogadja és magáévá teszi. Az egységes párt és munkaprogram részleteinek a megbeszélését a párt az e célra már korábban kiküldött 15 tagú bizottsághoz utasítja. Ez a 15 bizottság holnap délelőtt tart ülést.

A nemzeti egyesülés elvileg támogatja a miniszterelnököt

A Keresztyén Nemzeti Egyesülés Pártja ma délután értekezletet tartott, amely a politikai helyzettel foglalkozott. Fél 8 órakor az értekezletet megszakították, mert 8 órára Bethlen István gróf miniszterelnököt várták. A miniszterelnök azonban csak 9 órakor jött át a Kisgazdapártból úgy, hogy az értekezletet csak ekkor nyitotta meg Haller István elnök. Bethlen István gróf miniszterelnök megismertette programját a Keresztyén Nemzeti Egyesülés Pártjával is, amely azt teljes egészében magáévá tette és kijelentette, hogy elvileg támogatja a miniszterelnököt, kifejtett munkaprogramja alapján.

Ezután a párt kiküldött egy hatos bizottságot, amely a Kisgazdapárt program előkészítőbizottságával felveszi a tárgyalásokat. Az értekezlet negyed 11 óráig tartott.

A hét közepére meglesz az új kormány

A miniszterelnök holnap, vasárnap is folytatja tanácskozásait, amennyiben a kisgazdapárt programelőkészítő bizottsága holnap délelőtt 11 órakor tárgyalásokat folytat a miniszterelnökkel, hétfőn pedig ugyancsak tovább

folytatódnak a tanácskozások, de már a pártok hatos bizottságai között. Ennélfogva remélhető, hogy hétfőn, vagy kedden, de legkésőbb szerdán Bethlen István gróf már kabinétjét is meg fogja tudni alakítani.

A karlpuccsisták bűnügye

A budapesti kir. ügyészségen még mindig nem fejezték be a legutóbbi eseményekkel kapcsolatban letartóztatott Andrássy Gyula gróf, Rakovszky István, Beiczky Ödön, Sigray Antal gróf és Gratz Gusztáv dr ügyében a vizsgálatot. A politikusokra vonatkozó iratok jelenleg a nemzetgyűlés előtt vannak és azoknak visszaérkezéig az ügyészségnél szünetel a vizsgálat. Ha a nemzetgyűléstől az ügyészség visszakapja az Andrássy és társaira vonatkozó iratokat és módjában lesz a vizsgálatot befejezni, csak akkor fognak dönteni az ügy minősítése felett. Csak a vizsgálat befejezése után lesz módjában az ügyészségnek határozatot hozni afelett, hogy fenntartható-e a statáriális eljárás és ha nem, akkor a rendes bíróság elé utalják az ügyet.

Abban az esetben, ha az ügyészség úgy látja, hogy statáriális eljárásra vonatkozó további eljárás fenntartható, akkor a statáriális bíróság elé utalják az iratokat és a legrövidebb időn belül főtárgyalásra kerülhet a sor. Nem kell ugyanis az ügyészségnek vádiratot szerkesztenie, hanem egyszerűen átteszi a bírósághoz határnapkitűzés végett.

A vizsgálat befejezése után, esetleg nyolc nap múlva, a főtárgyalás is megtartható volna.

Megnyitják az iskolákat

Debrecen város járványbizottsága tegnap délelőtt Csóka Sámuel h. polgármester elnöke alatt ülést tartott, melyen a vörhenyjárvánnyal kapcsolatos dolgokat tárgyalták meg.

Az ülést Csóka Sámuel h. polgármester nyitotta meg, aki felkérte dr. Tüdös Kálmán tiszti főorvost, hogy ismertesse a járványt, az óvintézkedéseket és tegyen javaslatot az irányban, hogy az iskolák zárvatartása továbbra is szükséges-e.

Dr. Tüdös Kálmán tiszti főorvos elmondta, hogy az iskolákat a járványbizottság legutóbbi ülésén bezáratta, a járvány erőssége folytán pedig az ő javaslatára a polgármester-helyettes a bezárást november 30-ig meghosszabbította. Ma a dolog úgy áll — mondotta — hogy vérmes reményeket még nem lehet táplálni. Októbertől a tegnapi napig a megbetegedéseket az alábbi táblázat szerint lehet osztályozni:

Október 1-től 10-ig a megbetegedettek száma 27 10-től 20-ig 42, 21-től 31-ig 30, míg novemberben 1-től 10-ig 43, 10-től 20-ig 34, 20-től 25-ig 10 esetben fordult elő vörheny megbetegedés. Ezekből úgy látszik, mintha a járvány csökkenne, bár a százalék még most is igen nagy. Ennek ellenére is javaslatba hozta, hogy az iskolákat december 1-én nyissák meg.

A járványkórházat a tanács teljesen rendbehozatta, azonban ennek megnyitására nem került sor, mivel Sontagh egyetemi professzor előzékenysége folytán a megbetegedett vörhenyeket sikerült elhelyezni az egyetemi klinikán.

A bizottság a jelentést tudomásul vette. Dr. Vargha Emil tb. tiszti főorvos javasolta, hogy mondja ki a bizottság, miszerint a bezárt iskolák december 1-én nyiljanak meg, de ezekben az iskolákban a tanítást 1/2 órára kezdjék. Szerinte ugyanis káros, hogy a kora reggeli hidegben a csöppnyi gyermekek az utcán át iskolába siessenek.

Dr. Bruckner Ernő és dr. Lencz Géza bizottsági tagok felszólalásai után a bizottság kimondta, hogy december 1-én az eddig becsukott iskolákat megnyitják, egyben átír a tanügyi hatósághoz, hogy az óvodákban és elemi iskolákban december 1-től február 29-ig a tanítást reggel 9 órakor kezdjék és azt az eddigi időpontban végezzék, és a megnyitandó iskolákat egy nappal a tanítás megkezdése előtt fűtessék be.

Ezután a járványbizottság kimondta, hogy feloszlík s minden a járvánnyal kapcsolatos ügyet az egészségügyi bizottsághoz tesz át.

Felsősziléziai antant csapatok a népszavazási területen

Páris, nov. 26. A „Petit Parisien” tudni véli, hogy a nagyköveti értekezlet tegnapi ülésén annak a lehetőségével foglalkoztak, hogy a soproni népszavazási területre a rend fenntartása céljából a felsősziléziai szövetségesközi kontingensből négyszázötven csendőrt küldenek. Ennek előfeltétele az, hogy a magyar csapatok kivonuljanak a népszavazás területéről, Ausztria pedig ratifikálja a velencei egyezményt. A nagyköveti értekezlet kívánsága az, hogy e kérdés mielőbb végleg rendeztesse és azt hiszik, hogy a szövetségesközi különítményt csak néhány hétig kell Sopronban hagyni. — A lap azt tartja, hogy ennek a megoldásnak kilátása van a megvalósulásra. MTI.

A kormány a népszavazás sürgős végrehajtásáért

Budapest, nov. 26. Schöber osztrák kancellár a külügyi bizottság tegnapi ülésén foglalkozott a nyugatmagyarországi kérdéssel. Beszéde során azt is bejelentette, hogy a nagykövetek tanácsa kivonatja Sopronból a magyar csapatokat.

Érdeklődünk aziránt, hogy van-e tudomása a nagykövetek tanácsának ilyen értelmű határozatáról a magyar kormánynak. Kérdésünkre azt a választ nyertük, hogy mindeideig erről hivatalos jelentés hozzánk nem érkezett. Nem lehetetlen, hogy ezt a határozatot a nagykövetek tanácsa meghozta, mert a soproni népszavazás pártatlanságát a nagykövetek tanácsa minden gyanu ellen biztosítani akarja. Amikor a velencei egyezményben

elismert Ostenburg-féle nemzetközi csendőrség feloszlott, a rend fenntartására a magyar kormány a nemzeti hadsereg két zászlóalját vezényelte Sopronba, mert a Della Torretta márk által kilátásba helyezett nemzetközi katonaság nem érkezett meg a népszavazási területre. Az osztrákoknak tehát sikerült némi kifogással a velencei egyezmény határozatait megváltoztatni. A magyar kormány azonban nem él ezzel szemben semmiféle kifogással, mert meg van győződve arról, hogy a népszavazás javunkra fog kiütni és a főcél az, hogy a népszavazás időpontját semmi körülmények között sem tolják ki. A magyar kormány csak az ellen emelne kifogást, ha osztrák csapatok szállnának meg a kiüritendő területet.

Osztrák kommunisták atrocitásai

Szombathely, nov. 26. Az osztrák előőrskel kommunista agitátorok jönnek Vasvármegye területére, akik itten különféle atrocitásokat követnek el. Németujvárra is érkezett ilyen csoport, amelynek egyik embere Polzer Dezső főszolgabíró vasbottal úgy verte fejbe, hogy a vér rögtön előntötte. Az esetről jelentést tettek az antantbizottságnak.

Szombathely, nov. 26. Az osztrák csapa-

tok Vasvármegye területét fokozatosan megszállják. Tegnap lépték át a határt és ma már benn vannak Városszalónakon. Vörösváron és Németujváron. A szentgotthárdi járásból a trianoni vonalig terjedő területet teljesen megszállták.

Szombathely, nov. 26. Szentanuk elbeszélése szerint a lakosság a megszálló csapatokat nagyon hűvösen, sőt ridegen fogadja. MTI.

Itélet a monstre bünperben

Böszörményi és Szádeczky századosokat felmentették, a többi vádlottat elítélték

Ez év október hó 24-én kezdte meg a debreceni katonai törvényszék a nyiregyházi katonatanács bünperében a főtárgyalást. — 7 tisztt és 4 altisztt volt a vádlott.

A négy hétig tartó bünperben több mint 140 tanut hallgatott ki a bíróság, míg végre tegnap délelőtt kihirdette az itéletet.

Az itélet kihirdetést nagy érdeklődés előzte meg, nagyszámu közönség jelent meg a törvényszék hatalmas termében.

Kevéssel 12 óra után vonult be a katonai törvényszék: Vásárhelyi Géza ezredes, elnök, Nek Gyula ezredes, Spanity Oszkár és Simon Károly őrnagyok, ugyancsak Mánya Márton hadbíró-őrnagy, tárgyalásvezető.

A vádlottak, ügyész, védők, már a helyeiken ülnek. Vásárhelyi ezredes megnyitja a tárgyalást, majd utána Mánya Márton hadbíró-őrnagy, tárgyalásvezető hirdette ki az itéletet.

A haditörvényszék Moussong Márton százados zendülés, felségárulás büntetésében, továbbá közcsend és rend elleni vétségben mondotta ki bünösnek s ezért tiszti rendfokozatától, ugyancsak kitüntetésaitól való megfosztásra, továbbá négy és fél évi, minden büntetési év első és hatodik hónapjában kemény fekhellyel szigorított súlyos börtönre ítélte. A büntetésből a vizsgálati fogságból egy évet és 6 hónapot kitöltöttek vettek. A zendülés, felségárulás stb. büntetését azáltal követte el, hogy Nyiregyházi Ludwig akkori ezredes és 28 tiszttet kizárattott a hadseregből, azonkívül a haza és királyság fogalmát megtagadta, a kommunistákkal, a nemzetközi eszmékkel s azok képviselőivel teljesen egyetértett s azokat támogatta.

Gruss Sándor százados, Schmotzer Béla őrnagyot, Czoczko Béla századosot, Lotty Károly századosot, továbbá Sidermann Ignác, Dicz-házi Barnabás, Gal János, Aranyi János tiszthelyettes zendülés büntetésében mondották ki bünösnek s ezért Gruss Sándort rangjának és kitüntetésének elvesztése mellett az 1 évi és 3 hónapi vizsgálati fogsággal kitöltött bünteté-

sen kívül még 1 évi szigorított súlyos börtönre, Schmotzer őrnagyot, Czoczko, Lotty századosokat rangjuknak és kitüntetésüknek elvesztése mellett 5 hónapi súlyos börtönre ítélte.

Zichermann tiszthelyettes 2 havi, Arany és Gal tiszthelyettes 2, Dicsházyt egy hónapi súlyos börtönre ítélte, rangjuknak és kitüntetésüknek elvesztése mellett. A büntetést nagyrészt kitöltöttek vették. Ellenben Böszörményi és Szádeczky-Kardos századosokat a bíróság a vád alól felmentette; ugyancsak Gruss százados és a többi vádlottakat is néhány vádpont alól.

Az itélet után az indokolást olvasta fel Mánya tárgyalásvezető, amelynek felolvasása háromnegyed órát vett igénybe.

Ezután az ügyész, illetőleg a védők tettek meg észrevételeiket.

Dr. Brechtel Frigyes ügyész kijelentette, hogy miután ő csak felettes hatósága elhatározását követheti, csak három nap múlva teszi meg észrevételeit. A védők: Dr. Pórszász Károly, Fischer Egon budapesti, Hódy Béla, Holics Pál miskolci ügyvédek felebezést, illetőleg semmisségi panaszt jelentettek be.

A vádlottak csatlakoztak védőikhez. Böszörményi századosra vonatkozólag, akit felmentettek a vád alól, a bíróság úgy rendelkezett, hogy az iratokat átteszi a körlet becsületügyi választmányához.

Vásárhelyi ezredes ezután berekesztette a főtárgyalást.

— Tanköteles hadiárvaik segélyezése. Felhívja az árvaszék ismételten mindazokat a hadiárvegyeket, gyámokat és gondozókat, a kiknek gondozásában debreceni illetőségű tanköteles (6—12 éves) hadiárva gyermek van s még eddig nem jelentkeztek, hogy segélyezésük céljából leendő összeírás végett az árvaszéknel (Csapó-u. 19 sz.) dr. Kiss Sándor tb. ülnök hivatalos helyiségében (d. e. 9—12-ig) 8 nap alatt jelentkezzenek. A debreceni illetőségűek igazoló okmányait hozzák magukkal.

A gazdasági hírszolgálat monopolizálása ellen

A Magyar Országos Tudósító jelenti: A Magyar Gazdasági Szövetség, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, a Baross Szövetség, az Általános Központi Hitelszövetkezet, a Hangya, a Magyar Gazdasági Szövetkezetek Központja, a Gazdák Biztosító Szövetkezete, a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, és a Gea vállalat ma délelőtt felterjesztést adtak át a m. kir. miniszterelnöknek, a honvédelmi miniszternek és a kereskedelmi miniszternek, amelyben az említett bankszervezetek állást foglalnak a takarékpénztárak és bankok egyesülete által tervezett hírszolgálat monopolizálásával szemben.

Az idézett felterjesztés szövege a következő:

A Takarékpénztárak és Bankok Egyesülete a gazdasági hírszolgálat tökéletesítése érdekében részletes felterjesztéssel fordult a kormányhoz és felterjesztésének tartalmát a hírlapok útján nyilvánosságra is hozta.

Az alulírott szervezetek a kérdés igen nagy fontosságát felismerve, a mai napon tanácskozássra ültek össze és a tanácskozás eredményeképpen a következőket óhajtja a nagyméltóságú kormány figyelmébe ajánlani.

A gazdasági hírszolgálat tökéletesítése a mai időkben rendkívül nagy fontossággal bír. A pénz, noha formailag megtartotta értékmerő szerepét, áru tárgyává vált. Annak pontos és gyors ismertetése, hogy a mi pénzünket, a külföldi fizetési eszközöket a különböző piacokon hogyan értékelik, ez minden vásárlásnál és pénzügyi intézkedésnél rendkívül fontos. Az a körülmény, hogy valaki előbb szerzi meg ezeket az adatokat, mint más, az illető részéről, aki pénzügyi műveletekkel foglalkozik, nap-nap mellett igen sok kiszámíthatatlan előnyököt biztosít számára. Ez a helyzet az illető érdekelttség részére olyan pénzügyi előnyt jelent, amely önmagába véve az egész magyar gazdasági élet feltétlen urává teszi, a gazdasági téren elért hatalom pedig kétségtelenül az állami és társadalmi élet téren utólrhetetlen uralmat jelentene.

Ha ez az érdekelttség kapná kezébe a hírszolgálatot, kétségtelen, hogy a hírszolgálat tökéletesítése csak egyoldalulag és csak a pénzügyi hírekre vonatkozólag történne meg. Ellenben elhanyagoltatnának a gazdasági hírszolgálat egyéb ágai, a mezőgazdaság, az ipar és a többi hírek gyors megszerzése is. Amennyire fontos, hogy a gazdasági hírszolgálat révén a gazdasági élet terén egy a termelő, mint a fogyasztók érdekeinek megfelelően történjenek a kiszolgálás, és tudvalevő dolog, hogy ez a jog a TEBE kérésének teljesítése esetén őt illette meg. Amennyire fontos, hogy a kereskedelmi és pénzügyintézetek gyorsan és pontosan kapják meg a hírszolgálatot, épen olyan fontos az, hogy azok a hírek, amelyek a gazdasági életre vonatkoznak, épen olyan gyorsan álljanak rendelkezésére ezen gazdasági alakulatoknak.

Ha ezek a gazdasági hírek egyformán rendelkezésre állanak mindenkinek, akik azzal bonyolítják le forgalmukat, akkor nem fog egy érdekelttség kihasználni a szóbanforgó adatok korábban való ismeretén alapuló előnyös helyzetét, különféle üzletműveletekből származó hasznok és munkanélküli nyereség más nemeinek elérésére, hanem a gazdasági élet minden ágának egy időben juttatván el a szükséges adatokat, ez által egészséges gazdasági élet fejlődhetik ki. Ha ez az érdekelttség szerzi meg ezt az előnyös helyzetet, akkor természetesen a saját hasznára gyümölcsöztetné nap-nap mellett és hogy ezt a hasznot valakinek meg kell fizetnie, az kétségtelen és ez a többi érdekelttségek terhére menne. Ennek következtében a vagyonegésztelenség is még nagyobb méretet öltene ebben a kedvez-

ményes helyzetben lévő gazdasági alakulat javára.

Alulírottak semmiféle magánérdeket nem képviselünk. A közélet őrői vagyunk és szeretnénk megóvni és kifejteni a kereskedelmi és gazdasági egyensúlynak szükségességét, amely egyedül lehet alapja a kereskedelmi és gazdasági élet egységes alapjának. — Ezért kénytelenek vagyunk felemelni tiltakozó szavunkat a TEBE felterjesztésében vázolt terv ellen, mert ez a fenti egyensúlyt veszélyeztetné és a gazdasági élet ferde és veszedelmes fejlődését eredményezné. A TEBE-nek felterjesztésére teljesen világos képet kell vetni.

Értesülésünk szerint a TEBE nem az összes szervezeteket óhajtja bevonnai a rádió hírszolgálat tervébe, csupán tizenegy nagy bankkal kíván megállapodást kötni, illetve az „Eildinst für amtliche und private Nachrichten” német rádió ügynökséggel.

A német rádió ügynökség kötelezi magát arra, hogy pusztán olyan rádió táviratokat ad le, amelyeknek leadására a társaságot alkotó tizenegy nagy bank a világtőzsdék árfolyamairól és hangulatairól leadatni kíván. A tizenegy nagy bank által a híreket bizonyos előre megjelölt időpontban felvonnák. Az érkező táviratok siffrizrova volnának. Ezután az említett rádió ügynökség gondoskodna a hírszolgálat leadásáról.

A 11 nagy bank egymással szemben kötelezettséget vállal, hogy soraik közé új tagokat csak úgy vesznek fel, ha ebbe minden régi tag beleegyezik. Kétségtelen, hogyha egy vállalatnál ilyen szigorú kikötéseket tesznek az új tag felvételére vonatkozólag és ha ez így nehezen történhetik, akkor ottan olyan előnyök biztosításáról van szó, amelyek kizárólag csak a vállalkozásban résztvevőket illeti meg és amelyeket kénytelenek volnának másokkal megosztani.

Nézetünk szerint tehát a TEBE által tervezett megoldási mód azt jelenti, hogy a vállalkozásban résztvevő 11 nagy bank egyezsége lép egy rádió ügynökséggel és monopóliumot biztosít a maga számára. Ez a monopólium kiterjedne a belföldi valuta és deviza üzletekre, valamint a külföldi arbitrázs üzletek lebonyolítására. Ennek folytán döntő befolyást gyakorolhat nemcsak az értéktőzsdére, hanem az ezzel kapcsolatos árukereskedelmi forgalomra az iparra és közvetve a mezőgazdaságra is. Mi, akik jelen tiltakozásunkat felterjesztjük a nagyméltóságú miniszteriumhoz, bátrak vagyunk elmondani a gazdasági hírszolgálat fejlesztésére vonatkozó nézeteinket. *Mi helyeseljük a hírszolgálat fejlesztését, de csak úgy, ha ennek következtében semminemű érdekelttség részére rendkívüli előnyök nem biztosíthatnak.* A hírszerzés és annak a közönséggel, illetve az érdekelttségekkel való közlése szempontjából kizárólag csak olyan intézmény jöhet számításba, mely maga üzletkötéssel nem foglalkozik és amelynek a hírek későbbi vagy korábbi leadása nem érdeke. Ezért tehát csak egy megoldást tarthatunk lehetségesnek, ez pedig a következő. Ha a rádió telegráf szolgálatban a TEBE-nek felterjesztésében ismertetett követelmények megadatnak, akkor a TEBE ezen kedvezményét csak olyan vállalatok számára adná le, amely esetleg vele szorosabb kapcsolatban volna. Véleményünk szerint ezen kedvezményt csak olyan vállalat számára lehet kiadni, amely hírszolgálatot rendszeresen foglalkozik és amely a kapott híreket előfizetőivel haladéktalanul közli és amelynek számára mindennemű üzletkötés szerződésileg tiltva van. Így ezután senki privilégiumoknak birtokába a gazdasági téren nem juthat és így elérhető az, hogy mindenkinek számára egyidőben juthasson tudomására a hírszolgálat. A szolgálatot megbízandó szerv köteleztessék arra, hogy az állam pénzügyi műveleteinek lebonyolítása és a megfelelő hírszolgálat ellátása is általa létesíttessék és az állam az esetleges szükséges irányítást is ezen

keresztül kaphassa meg a külföldi tőzsdékről jött jelentések hatása alatt.

A hírszolgálat gyorsaságának a közérdek sérelme nélkül való megszervezése érdekében a magunk részéről kérjük a nagyméltóságú kormányt, hogy adjon nekünk módot arra, hogy gyakorlati megoldásra vonatkozó indítványunkat illetékes helyen annak idején előterjeszthessük.

Oroszországból Debrecenbe, Debrecenből Oroszországba

Doró Sámuel villanyszerelő a háború első évében orosz hadifogságba esett. A hadifogság keserves napjait Kosztromában töltötte. Ott Gavril Szokolov kozák földbirtokos házába került, aki igen jómódban élt.

Doró megszerette Szokolov leányát, Anna Szokolovát s feleségül is vette. A házasságból egy fiú született, akit Borisnak kereszteltek. Közben kitört Oroszországban a kommunizmus, Doró apósának a birtokát is elkommunizálták a vörösek. Gavril Szokolov beállt az ellenforradalmárok közé; Denikin seregében harcolt s az egyik ütközetben hősi halált halt.

Doró apósának halála után hazajött feleségével, gyermekével együtt Debrecenbe, ahol a Homokkert-utca 83. szám alatt laktak.

A nyár végén — minthogy kedvező hírek érkeztek Oroszországból, — elhatározták, hogy visszamennek s utlevélért fordultak a debreceni rendőrséghez. A rendőrség a belügyminiszteriumhoz terjesztette fel a kérvényt, ahol az kedvező elintézkést nyert, így a rendőrség Doró és családja részére ki is állította az utlevelet.

Dorónak Magyarországon is született egy kis fia, akit Sámuelnek kereszteltek. Doró decemberben akar elindulni, hogy a karácsonyt már Oroszországban tölthesse.

Vivás a középiskolákban

Mig régebbi időkben a vivás megkezdése az egyetemi éveknél volt fenntartva és csupán szórványosan foglalkoztak egyes középiskolai, vagy alsóbbfokú iskolai növendékek e testedző s ügyességfejlesztő gyakorlattal, addig az utóbbi években már nagyobb számmal kezdik meg oly években a vivást, amikor testi-lelki fogékonyságuk kiválóan alkalmasnak teszik őket a vivás alapelemeinek elsajátítására.

Mindamellett így is a tanulók óriási seregéből még mindig csak aránylag kevés kiváltságosnak jutott osztályrésztül, hogy a vivás korábbi kezdésével megbecsülhetetlen előnyt szerezzen társai fölött. Mint ahogy azt az oktatás és nevelés tágas mezején sok más vonatkozásban tapasztalhatjuk: a középiskolások vivása ügyében is a székesfőváros tanácsa volt az uttörő, mely már évekkel ezelőtt felvette a vivást a maga középfokú tanintézetek rendkívüli tárgyai sorába.

A székesfővárosi tanügyi osztály főnöke, körlevelet bocsátott ki a székesfőváros közép-fokú tanintézeteinek vezetőihez, amelyben kifejti azt, hogy a vivás, mint a testnevelés egyik fontos ága, mily üdvös hatással van nemcsak a testi ügyesség és ellenállóképesség fejlesztésére, hanem a jellembeli tulajdonságok képzésére is és felhívja a tanulókat, hogy a középiskolai kurzusra jelentkezzenek.

A MOVE ezirányban is segítségére jön a debreceni ifjúságnak s aránylag csekély összegért tanítja az oktatásban részesülni óhajtokat.

Cserkész kerület alakuló ülése. A debreceni cserkész kerület alakuló ülése f. hó 28-án hétfőn délután 5 órakor lesz a kereskedelmi iskola I. emeleti könyvtári szobájában. A Magyar Cserkész szövetséget ez alkalommal a budapesti kiküldött Faragó főtitkár fogja képviselni.

Olcsó Olcsóbb Legolcsóbb
a Hajdusági FÉRFI és FIU Piac-u. 67.
 ruhaüzlet áru

FÉRFI öltönyök már 6100 koronától
 FIU öltönyök már 1300 koronától.
 Rövid FÉR I téli kabátok 1950 koronától.
 GYERMEK téli kabátok 800 koronától.
 Fekete és barna bőrkabátok 600 koronától
 Előzékeny kiszolgálás. Olcsó szabott árak.

NAPI HIREK

Hadat üzenünk

a zsidó fajnak — merője az ébredő magyarok ismert plakátja, mely most megjelent a diósgyőri vasgyár falán is, abból az alkalomból, hogy az ÉME diósgyőri vasgyári csoportja ma propaganda-gyűlést tart.

A miskolci Reggeli Hírlap, melynek fajságot iddíg nem ismertük, foglalkozik a dologgal, olyképen, hogy cikkének elolvasása után semi kétségünk nem lehet aziránt, hogy a szerző s hihetőleg az egész szerkesztőség ama választott népből való.

Gunyos hangon üdvözlí a plakátot, mint a konzolidáció és sajtószabadság hírnökét, ha ilyen plakát kiragasztását engedélyezik a hatóságok, bizonyára engedélyezni fogják a red adandó választ is.

Vajjon milyen válasza gondol a sajtóköbi?

Legegyszerűbb és legtermészetesebb, hogy úgy mondjuk: legstilszerűbb lenne ebben a „fehérterroros” nehéz világban, ha a tintaszidó es elvárát fajtestvérei ugyanolyan plakátokat ragasztanának ki ezzel a felirattal: „Hadat üzenünk a magyar fajnak.”

Ez mindenestre tisztább dolog volna, mint az, amit mi művelünk, amikor minden ellen, ami magyar nemzeti, hadat viselnek — hadüzenet nélkül.

— Az ág. h. ev. templomban f. hó 27-én istentisztelet keretében az ág. h. ev. egyházi vegyeskar egyházi énekeket ad elő.

— Az unitáriusok ünnepe. Az Egyistent imádó unitáriusok, akik a reformátusoktól hit dolgában csak a Szentháromság, az eredendő bűn és predestináció tanában különböznek, miért is ultraprotestánsoknak tartják őket, a mai napon tartanak nyilvánosan a Kossuth-utcai ref. templomban először — déli előtt fél 12 órakor — istentiszteletet, amelyen egyben urvacsorát is osztanak éppen oly szelvényben — csak más módon — mint a reformátusoknál. Tehát minden akadály és skrupulus nélkül reformátusok is részt vehetnek abban. A délután 4 órakor kezdődő s a város háza disztermében tartandó felolvasásokkal kapcsolatos előadás az unitárius vallás alapítójának David Ferenc emlékének van szentelve, aki tudvalevőleg már 1560-ban fenn hirdette a szabadvallás és vallásegység magasztos eszméit és első püspöke lett az unitáriusoknak. Az előadás műsorában némi változás állott be, amennyiben váratlan betegség következtében a Hiszekegyet Csúrka Lenke VIII. gimnazista urleány szavalja. Maga az előadás tanulságosnak és felelő érdekesnek ígérkezik, amennyiben úgy Józán Miklós esperes, mint lelkészarsa, dr Csiky Gábor jeles szónokok, világlátott papok, akik éveken át missziót teljesítettek Angliában és Amerikában. Székely Ferenc ny. műszaki főtanácsos a nap emlékére a református, katolikus, lutheránus és unitárius új templomok építési alapjára alapítványokat tett.

— Közygylés. Debrecen város törvényhatósági bizottsága 29-én, kedden délelőtt 9 órakor Mikolcay Lajos főispán elnöklete alatt közgyűlést tart. A tárgysorozaton 71 városi ügy szerepel. A közgyűlésen a tárgysorozaton levő ügyek fontosságára való tekintettel, nagy viták várhatók.

— A népszerű főiskolai tanfolyam vasárnapi előadásainak programjában változás állt be. Dr R. Kiss István mára hirdetett előadását betegsége miatt dec. 18-ára halasztotta. Dr Milleker Rezső „Az új térkép” című dec. 4-ére tervezett előadás helyett december 4-én dr Mdday István tartja meg előadását az abnormis gyermekekről.

— A jog- és pénzügyi bizottság ülése. Debrecen város jog- és pénzügyi bizottsága holnap, hétfőn délután 3 órakor dr Vargha Elemér tb. főjegyző elnöklete alatt ülést tart. Az ülés több fontos városi ügyet készít elő a 29-én tartandó közgyűlés elé.

— Pozsonyban redukálták a tisztviselők fizetését. Pozsonyban a cseh hatóságok rendelkezése redukálták a városi tisztviselők fizetését, noha a drágulás ott is 60—70 százalékos.

Véres lakodalom Hajdudorogon

Egy halott, két sebesült

Megrendítő, a magyar faj lelki világát tragikusan jellemző vérengzés történt november hó 17-én Hajdudorogon. Nem szerelemföltésből keletkezett s nem két legényen állt a vásár. A vérbosszút juttatja eszünkbe, a kitörő néplelek véres munkáját, mely nem elégszik meg, hogy már egy emberrel kevesebb van a táncolók között, csak érzi, hogy vége a lakodalmas mulatságnak s piros bor, vig mulatozás helyett ádáz harcot provokál, mert vért akar látni.

Özv. Szilagyi Jánosné házában volt a lakodalom. Sokan voltak s megjelentek olyanok is, kiket nem hívtak meg a násznép. Falun sokszor megesik, hogy azok, akiket mellőznek, csak azért is elmennek. Most is így történt. A lakodalomra Pajkos Antal, Venczel Miklós, Szabó Miklós és Korondán Mihály nem voltak meginvitálva. De elmentek virtusból. A rendtartó Pogácsás György, aki a cigányt és a táncot dirigálja, felszólította a duhajkodó Venczel Miklóst, hogy hagyja ott a lakodalmas népet. Ez volt a kihívás. Venczel nem ment el, hanem társaival a konyhaajtó felé sietett s annak bejáratánál harciasan néztek szembe a megdöbben lakodalmas néppel. Pajkos Antal felemelte görbe botját, azzal csapkodott szerteszét s hetykén hívta a rendtartót, Pogácsás Györgyöt. Pogácsás azonban nem ment.

A lakodalmas nép két pártra szakadt. Egyik részük a hivatalnok pártját fogta. Nagy dulakodás támadt. Zűrzavar, lármá, kiabálás. Az asztalokon feldöntötték a boros kancsókat, botot, székét ragadtak. A verekedést egyszerre hangos jajkiáltás törte meg. Valaki a kavarodásban megszurta Simon Miklós rendőrt.

A verekedőkön át utat tört magának több legény, Árcsán Péterrel élükön. Átrohantak az udvaron s az istállóba mentek fejszéért. Feltették a házban rekedt hozzátartozóikat s azok megmentésére siettek.

Árcsán Péter vette magához a fejszét s amint visszarohant, utjában találta a botjával még mindig csapkodó Pajkos Antalt.

Pajkos meglátta a fejszét Árcsán kezében s rárohant. Botjával feléje sujtott, de a fejsze gyorsabb volt. Pajkos véresen esett össze. Meghalt. Társai hirtelen felkapták és Korondán Mihály házába vitték a holtestét.

A véres összetűzés híre robbanásszerűen terjedt szét a faluban. Megtudta azt Pajkos Imre is, a halott testvérbátyja, akinek Venczel Mihály mesélte el a történeteket, úgy, hogy öccsét Pogácsás Antal és György ölték meg.

Pajkos Imre hazarohant s otthon elmondta a háznépnek, amit hallott s bosszúérzete mást adott az ő kezébe is.

Előbb Korondán házához mentek el, ahol öccse holtteste feküdt s onnan Magyar Antal, Venczel Miklós, Pajkos János és Pajkos Mihály társaságában a lakodalmas házhoz ment.

Dühösen ordította el magát, amint meglátta ott Pogácsás Antalt, akit öccse gyilkosának vélt. Bőszülten kiabálta, hogy ma a hívott vendégek mind meghalnak. Rátámadt Pogácsás Antalra s késével megszurkálta. Mindenki menekülni kezdett s a fejesztett panik közben Pogácsás Györgyöt is utólérte a bosszu, Magyar Antal és Venczel Mihály őt is megszurkálták.

A napokban volt a meghalt Pajkos Antal temetése óriási részvét mellett. A temetésen ott volt a falu minden embere, mert híres verekedő, afféle falurossza volt. A temetésen csendőrszuronyok között részt vett a halott testvérbátyja is, Pajkos György.

A nyomozást az ügyészség hivatalosan megindította. — A verekedőket már mind elfogták s beszállították őket az ügyészség fogházába.

— Kisajátítási törvény módosítása. A kereskedelemügyi miniszter az elavult kisajátítási törvény helyett új törvénynek alkotását vette tervebe. Evégből leirt a városhoz, hogy közölje a kisajátítás körébe vágó gyakorlati tapasztalatait, a végrehajtás folyamán felmerült érdekesebb eseteket, ugyszintén véleményt arra vonatkozólag, hogy a kisajátítási törvényen milyen módosításokat tartana szükségesnek. Hír szerint, a városi tanács javaslatát már meg is tette.

— Eljegyzések. Az elmúlt napon a következő eljegyzéseket jelentették be az állami anyakönyvi hivatalnál: Bácsi Imre—Kovács Juliánna, Szabó Sándor—Varga Eszter.

— Rablógyilkos merénylet a Hunyadi utcán. A Hunyadi-utca 12. számú ház kapuja előtt ma este háromnegyed 7 órakor egy ismeretlen ember megtámadta és egy lapátnyelével leütötte Krámer Gyula bankbizományost, aki Hunyadi-utca 13. szám alatt levő üzletéből gépirókisasszonya kíséretében hazafelé ment. A bankbizományost halántékán érte az ütés és a földre esett. Az ismeretlen ekkor kikapta kezéből fonott tászkáját, amelyben az üzletében volt pénzt akarta hazavinni, majd az Ispotálylapos felé elfutott. A gépirókisasszony kiáltására több járókelő és egy rendőr sietett oda, akik a rablógyilkos kísérletről értesítették a mentőket. A mentők az Augusztá-szanatóriumba szállították Krámer, ahol megállapították, hogy koponyacsonttörést szenvedett. Állapota aggasztó.

— Haydu István gordonkaművész nagyszabású hangversenye 1921 december 15-én lesz Becht József zongoraművész kíséretével. Jegyek előjegyezhetők Csáthy hangversenyirodájában, Piac-utca 8. Telefon 296.

Folytonégő kályhák

tűzhelylemezek és alkatrészek megérkeztek
Sesztina Lajos céghez.

— Fertőző beteget csak kivételesen lehet vonaton szállítani. A m. kir. népjóléti miniszter leiratot intézett a városhoz a fertőző betegek egészségügyi szállítása tárgyában A leirat értelmében a fertőző betegeknek vonaton való szállítása csak is abban az esetben engedélyezhető, ha az orvosi szempontokból föltétlenül kívánatos.

— Ingyenes étkezés a népkonyhán. Debrecen sz. kir. város népjóléti hivatala felhívja mindazokat, akik a népkonyhán való ingyenes étkezésre igényüket beterjesztették, hogy népkonyha jegyük átvétele végett folyó hó 29-én jelentkezzenek Miklós-u. 23. sz. a. délelőtt 9 és 12 óra között. A népjóléti hivatal ezután kéri fel az összes helybeli népiskolák igazgatóságát, hogy a tanítók útján készíttesse el azon szegénysorsu gyermekek névsorát, akik a népkonyhai ingyenes étkezésre érdemesek s azt igénylik. Az összeállított névsort az iskolák megnyilta után néhány napon belül a hivatalhoz juttatják el.

— Borvizsgálati szakértőség. A földmívelésügyi miniszter leiratot intézett a városhoz, melyben azt tudatja, hogy a borvizsgálati szakértőség székhelyét a Chemiai Intézetből a m. kir. szőlő- és borgazdasági központ kísérelti állomásához osztotta be. Ezután ez az intézet jogosult szakvéleményt adni minden borhamisítási ügyben.

— Értesítés. A debreceni áll. főreáliskolában a 8. osztályos magánvizsgálatok f. évi dec. 9. és 10. napjain, a pótló és javító érettségi vizsgálatok írásbeli része dec. 12., 13. és 14., szóbeli része pedig dec. 17. napjain tartatik. Jelentkezési határidő december 6. Áll. főreáliskola igazgatósága.

— Házasságkötések. Az elmúlt napon a következő házasságokat kötötték meg az anyakönyvi hivatalban: Bereknyiri János—Kozák Máriaival, Buta Gergely—Jombor Máriaival, Som Imre—Pécely Gizellával, Papp Sándor—Nemes Máriaival, Némethy István—Burai Juliánával, Szabó B. Mihály—Csajkos Szerénával, Sass József—Csontos Vilmmával, Bikon Miklós—Sárga Margittal, Bara István—Nyilas Katalinnal, Szűcs Lajos—Kárándi Juliánával, Berzéki János—Hegedűs Matilddal, Zathureczky Bálint—Zathurecky Lujzával.

— **A debreceni Bethlen Gábor Kör.** A debreceni protestáns főiskolai ifjuság által alakított Bethlen Gábor Kör serény munkába kezdett, hogy azt a missziót, mely különösen a mai időkben a protestáns egyetemi ifjuságra hárul, minél sikeresebben töltsse be. A protestáns nemzeti öntudat mélyítése elválaszthatatlanul kapcsolódik bele a nemzeti újjáépítés nagy munkájába s mikor a protestáns egyetemi ifjuság hazájának és protestáns egyházának e nagy munkájába lelke szerint kölcsönzi bele erejét, az egész magyar társadalom támogatását érdemeli ki. Az a lelkes gárda, mely e célokra Bethlen Gábor nevével felsorakozott, módját akarja adni annak, hogy a debreceni protestáns társadalom megismerhesse és megszerethesse nemes szándékait s épen ezért elhatározta, hogy több nyilvános irodalmi délutánt tart, melyre a vele együttérzőket szeretettel meghívja. Ilyen irodalmi délutánt már eddig is többet rendezett a Kör a saját keretei között, s azoknak irodalmi tekintetben is magas értéke bizonyossá teszi azt, hogy a nyilvánosság számára való kibővítésük a debreceni társadalom részéről is szeretetteljes fogadtatásban részesül. Az első ilyen irodalmi délután december közepén táján lesz, melynek műsorát későbbben hozni fogjuk.

— **A magyar korona.** Volt idő, amikor lesztek a magyar koronát az ország címeréről, most pedig visszafestik azt jogos helyére, mint ahogy tette a városi tanács a munkaközvetítő hivatalnál. Itt is letörölték az ősi rózsás forradalom idejében a címer szent koronáját. Andor Endre miniszteri tanácsos, a kereskedelemügyi miniszter megbízásából hivatalvizsgálatot tartván a munkaközvetítő hivatalban, kifogásolta, hogy a címerrel még mindig hiányzik a magyar korona. Most a tanács elrendelte, hogy a munkaközvetítő hivatal címtáblájára fessék vissza a magyar koronát. A magyar korona — ha Zürichben nem is — de legalább a debreceni hivatalokban elfoglalta ismét a régi helyét.

— **A hatósági orvosi bizonyítvány.** A népjóléti miniszter legutóbb elrendelte, hogy a tiszteletbeli tisztiorvosok hatósági orvosi bizonyítványt nem adhatnak ki. A tb. tisztiorvosok által kiállított hatósági orvosi bizonyítvány hivatalos használatra csak akkor fogadható el, ha az illető tiszteletbeli tisztiorvos tényleges szolgálatra be van rendelve. Ezt a rendelkezését a miniszter azzal okolja meg, hogy a tb. közigazgatási tisztviselők az állásukkal járó szolgálati kötelezettségüket csakis abban az esetben tartoznak teljesíteni és jogikat is csak abban az esetben gyakorolhatják, ha tényleges szolgálatra berendeltetnek. Mint hogy pedig a hivatalos tiszt orvosi bizonyítványok kiállítása az illetékes tényleges szolgálatu tisztiorvos hatósági teendőinek körébe tartozik: ennél fogva kétségtelen, hogy ezen jog csakis a tiszt orvosi teendők tényleges ellátásával való általános jellegű megbízatás keretében gyakorolható.

— **Megjelent a Reneszansz** társadalmi, közgazdasági és írásművészeti folyóirat első száma, 60 oldal terjedelemben, finom papíron, művészi köntösben. A havonta kétszer megjelenő magas színvonalú lap főmunkatársai: Borsitzky Oszkár pápai titkos kamarás, Dutka Ákos, Földes Béla v. b. t. t., Lukács György dr. nyuz. miniszterek, Földessy Gyula dr., Giesswein Sándor dr. pápai prelátus, Juhász Gyula, Kosztolányi Dezso, Szávay Gyula a budapesti kereskedelmi és iparkamara és a Petőfi Társaság főtájkára, Várkonyi Hildebrand dr. panonhalmi főiskolai tanár, Neis István dr. belügyminiszteri osztálytanácsos. A lap felelős szerkesztője Tóth Kálmán. Előfizetési ára félévre 350 K. Minden külföldi érte a címre küldendő: Reneszansz kiadóhivatala Győr, I. Ujkapu-u. 7.

Ötvenezer koronás váltóhamisítás

Nagyszabású váltóhamisítást követett el egy hajduhadházi tanárjelölt, Kovács Endre. A szülei által kiállított 5000 koronás váltót, amely a hajduhadházi bankhoz szólt, 50 ezer koronára hamisította. A hamis váltót beváltotta, az érte kapott pénzt elmulatta, elkártyázta.

A csendőrség a bank feljelentésére nyomozni kezdett, mire Kovács Debrecenbe menekült. Itt lakik egyik rokona, akinek jó forgalmu iparvállalata van s tőle akart pénzt kérni a váltó kifizetésére.

Tegnap meg is jelent Kovács debreceni rokonánál. Amint beszélgettek, megszólalt a telefon és a hajduhadházi csendőrség az iránt érdeklődött, hogy nincsen-e ott a váltóhamisító Kovács. A debreceni rokon, aki mitsem tudott a váltóhamisításról, igenlő választ adott, mire felszólították, hogy a fiatalembert adja át a rendőrségnek. A rokon ennek eleget is tett. A rendőrség letartóztatta Kovácsot.

Kovács Endrét a kártya és a tivornya rontotta meg. Rossz társaságba keveredett, adósságot csinált s ez sodorta a könnyelmű fiatalembert a bűnös lépésre.

— **A Késes-utcai rablótámadás.** Megirtuk tegnap, hogy Szabó Imre cipészsegéd feljelentést tett a rendőrségen, miszerint őt a Késes-utcai két ismeretlen ember megtámadta, eiverte s végül elrabolta börtárcáját, amelyben 1800 korona készpénz és okmányai voltak. A rendőrség azonnal a legszigorúbb nyomozást rendelte el. Kiszálltak a helyszínre, de az állítólagos támadás helyén a dulakodásnak semmi nyomát sem találták. A közeli rendőrszem meg azt állítja, hogy bár a tett színhelyéhez közel tartózkodott, semminemű rendellenességet nem tapasztalt. A rendőrség most az irányban nyomoz, hogy vajjon a cipészsegéd nem-e csak kitalálta a rablótámadás meséjét. Ezt a gyanút megerősíti az a körülmény is, hogy Szabó a támadás idején meg lehetőségen ittas volt.

— **Magyar Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezetének közleményei:** Még egyszer nyomatékosan felszólítjuk t tagjainkat, hogy tűzifa igazolványra és a tűzifa utalványra járó kedvezményes tűzifa illetőségeiket december hó 3. napjáig annyival is inkább szállíttassák el mert e határnapon túl nem lesz módunkban a késedelmezőknek ebbéli igényeiket kielégíteni.

— **Meggyűtt már Bugyi Sándor** képes, nótás, csziós kalendáriuma az 1922. évre. Csupa tréfa, móka, humor. Címlapján Bugyi Sándor színes arcképével. Kapható az újságarusoknál és a könyvkereskedésekben. Megrendelhető vidékre a Bugyi kiadóhivatalában Csapó-utca 10. sz.

— **A telekértékkadóra vonatkozó szabályrendelet** értelmében értesíti a városi tanács az érdekelteket, hogy a városi külsőségeire vonatkozó kivetés elkészült, a f. évi nov. hó 28-ról kezdődőleg 30 napig a városi adóhivatalban közszemlére tétetik ki. Felszólalást e 30 nap alatt írásban kell beadni a városi Tanácshoz. A Tanács kimondta, hogy az 1919. 1920 és 1921. évekre hivatott külsőségi telekértékkadó 1922. jan. 1-ig kamatmentesen, e határidő után csak a törvényes kamatokkal fizethető.

— **A Hittanszaki Önképző Társulat** f. évi november 30-án, szerdán délután 5 órakor a kollegium disztermében vallásos estélyt rendez a következő műsorral: **Mozart:** „Oh Atyánk“ éneki **Mácsai Sándor** vezetésével a főiskolai kántus. 2. Megnyitó beszédet mond **Zámbory Sándor** szénior. 3. **Béry Gyula** „A hit“ című költeményét szavalja **Tóth Margit** 4 bh. 4. Alkalmi beszédet tart **Dr. Révész Imre** lelképásztor. 5. Kvartett, éneklék **Varga Ferenc** segédlelkész, **Csernyi Zoltán** 4. th., **Zámbory Sándor** szénior, **Peleskey Sándor** 4. th. 6. Sas Ede: „Csiki Balog Mózes“ c. költeményét szavalja **Peleskey Sándor** 4 th. 7. 76. dics. „Szent vagy örökké“... éneki a főiskolai kántus.

— **Nagy táncestély a Royalban** ma vasárnap este 7 órai kezdettel. Belépő-díj 11 K és a vigalmi adó. A zenét **Jenei Tibor** zene-kara szolgáltatja.

— **Elhunyt adótitisz.** **Kis József** adótitisz tegnap este hirtelen meghalt. Temetése, amelyen a város tisztviselői testületileg jelennek meg, hétfőn délután lesz. Kis József az adóhivatal egyik legszorgalmasabb tisztviselője volt, több mint 25 évig állt a város szolgálatában.

— **Nyukoss hírdelmény.** Tudomásvétel végett közlöm a Nyukoss tagokkal, hogy az újságban megjelenő hírdelményeink minden egyes esetben, minden egyes hírdelmény a városháza előtti hirdető táblán és a pénzügyi palota bejáratának baloldali hirdető tábláján is ki van függesztve, ahol bármikor tudomást szerezhetnek a benne közölt dolgokról Nyukoss elnökség.

— **Csürös Béla képkiallításából.** Örömmel halljuk, hogy részben a mi felhívásaink nyomán Debrecen intelligens közönsége egyre tömegesebben látogatja Csürös Béla nívós kiállítását s alig egy hét alatt több értékes táj- és csendéleti képét vásárolta meg. Sőt akadt több uricsalád, mely leánytagjainak pasztellbe festendő arcképét sietett megrendelni a jeles fiatal művésznel. Oly kitüntetés, amelynel elismerőbbet aligha mondhatnánk Csürös ragyogó ecsetére. Annál érthetőtlenebb, hogy épp a város, a város kulturegyesületei nem mutattak még eddig valami melegebb támogatást, amelyet pedig, ha nem mondjuk, joggal, de érdeme szerint minden bizonnyal elvárhatnánk a kiváló tanár és művész nemes törekvései iránt. Különben hisszük, hogy ami halad, nem marad, hiszen a kiállítás pár hétig még ugys nyitva lesz. Vasárnaponként d. e. 10—1-ig, hétköznaponként pedig d. u. fél 3—6-ig. Helye: a művész református főgimnáziumi műterme, II. emelet, 6. sz. szoba.

— **Fűvezető szállítás a MÁV részére.** A magyar kir. államvasutak igazgatósága mintegy 700 mm. kocsarajvitásra alkalmas fűvezető szállítására pályázatot irt ki. Az ajánlatok 1921. évi november hó 30 déli 12 óráig nyújtandók be a MÁV igazgatósága G. III. osztályánál (Budapest, VI. Andrassy-ut 73. II. 43. sz.) A megrendelt fűfűvezető szállítása a megrendelés kézhez vétele után lehetőleg azonnal megkezdendő. Az idevonatkozó részletesebb pályázati feltételek a kamaránál betekintheők.

— **Rendkívül kellemes meglepetés lesz** mindenkire nézve az a nagyszabású karácsonyi vásár, melyet december 10-én, 11-én rendez a Baross Szövetség és az Erzsébet Nőegylet az Arany Bika dísz- és kistermében. Impozáns sátorváros várja majd a vásárlókat minden széppel és jóval megrakva. A legjobb iparosok és kereskedők legszebb és legjobb áruai fognak versenyezni egymással az olcsóságban. Kiállításra és eladásra kerülnek az Erzsébet Nőegylet tagjai által különféle tanfolyamaikon hónapokon keresztül nemes ambícióval készített játékok és dísz tárgyak is. A karácsonyi vásáron mübecsel bíró tárgyakat eladásra most is átvesznek, azonban a rendezőség kéri a közönséget, hogy ruhaneműket és értéktelen dolgokat ne adjon át eladás végett. Hogy a rendezőség a közönség szórakoztatását is szíven viseli, bizonyítják a felállítandó buffettek, csárdák és még számtalan más szórakozási alkalom, melyről később részletesen beszámolunk. Ugyancsak a szórakozást fogja szolgálni a vásár egyik legérdekesebb eseménye a tombola, melyre a rendezőség értékes és szép nyere-ménytárgyakat tűzött ki.

— **Dienes képkiallítása** a városházán díj-talanul megtekinthető délelőtt 10-től este 7-ig.

— **A MÁV seprűszükséglete.** A magyar kir. államvasutak igazgatósága 3,800 cirokseprű szükségletének biztosítására pályázatot irt ki. Ajánlatok legkésőbb 1921. évi november hó 30-ig MÁV. igazgatóság G. III. osztályához (Budapest VI. Andrassy-ut 73. II. 43. sz.) nyújtandók be. Megrendelés után a mennyiség azonnal szállítandó. Az idevonatkozó pályázati feltételek a kamaránál betekintheők.

Olcsó fűtőanyag!!!

Minden más tüzelőanyagnál olcsóbb és azonnal szállítható **garantált 5000 kalóriás**

Brikett valamint Koks

minden mennyiségben. Gyárak, műhelyek, háztartások céljaira minden esetben bevált. Ká-sának, gőzgépek fűtésére kiválóan alkalmas.

Megrendelhető:

HUNGARIAKOKSZVÁLLALATNÁL

ROHUTH SÁNDOR és TÁRSAI DEBRECZEN, Szt. Anna-u. 29.

MEGNYILT

APOLLO

Divatárúház

a Vármegyeházzal szemben, Plac- és Miklósi-utca sarkán.

Dus választék férfi és női ruhaszövetekben, kötött kabát és garnitúrák, férfi és női fehérneműk a legszebb kivitelben, flanellek, vásznak és zellerek nagy választékban olcsó árakkal kaphatók.

— **Tűz a nagyállomáson.** A debreceni pályaudvari kirendeltség tegnap délután értesítette a tűzoltóságot, hogy a pályaudvaron két vagon faszén kigyulladt. A tűzoltóság Kun András őrsparancsnok vezetésével teljes készséggel azonnal kivonult s két órai megfeszített munka után sikerült a tüzet lokalizálni. A rendőrségtől Csapó László rendőrfelügyelő ment ki a helyszínre és tartotta fenn a rendet egy szakasz rendőrrel. A kár jelentékeny.

— **Villamosbérletek kiváltása.** A debreceni helyiviasut részvénytársaság igazgatósága közli a közönséggel, hogy folyó évi december havára a helyi vasuton a bérletjegyek csak december 1-től kezdve fognak a közönségnek kiadatni.

— **Kik utazhatnak Amerikába?** A budapesti amerikai missziótól nyert értesülés szerint elegendő számu vizumot engedélyeztek azoknak a kivándorlóknak, akik az 1921. évi július hó 1-től 1922-ik évi június hó 30-ig terjedő időtartamra Magyarországból az Egyesült-Államokba való bebocsátást nyertek. Az alant felsorolt kivételektől eltekintve, Magyarországból az Egyesült-Államokba kivándorlási számdékkal több vizumot nem kaphatnak, akik létszámfelettieknek tekinthetők (exemptea classe.)

1. Állami hivatalnokok (government officials), ezek családtagjai, kíséretük, szolgálói és személyzetük. 2. Külföldiek, akik átutazóban vannak, az Egyesült-Államokon keresztül. 3. Olyan, az Egyesült-Államokba törvényesen bebocsátott külföldiek, akik később az Egyesült-Államok egyik részéből másik részébe mennek át idegen érintkező területeken keresztül. 4. Külföldiek, akik az Egyesült-Államokat mint turisták látogatják, illetve szórakozás céljából óhajtanak odautazni. 5. Külföldiek, akik más országból egy bizonyos ideig tartó utazásról térnek vissza és akik hivatalos művészek, színészek, előadók, énekesek, dajkák, kollégiumi, szemináriumi tanárok, valamint elismert tanultsággal bíró hivatalos emberek. Olyan egyének, akik az Egyesült-Államokba látogatási vagy kivándorlási célból szándékoznak kimenni és akik a fent felsorolt kategóriák valamelyikébe tartoznak, bebocsátatnak, annak ellenére, hogy a kivándorlási létszám betelt, ellenben olyan egyéneknek, akik a felsorolt hivatalos kategóriák egyikéhez sem tartoznak, érvényes okmánnyal kell ellátva lenniük, hogy Amerikába tényleg csak látogatási célból mennek, hogy jöhiszeműen látogathassanak és nem kivándorolnak. A láttamozásnál a fenti osztályokhoz való tartozandóság is igazolandó.

— **A Berson-gummisarok** olcsóbb a bőrnél. Kiméli a cipőt, a test megerőltetését a járásnál csökkenti s ezáltal meggátolja a korai elfáradást és a járásnak bizonyos rugalmasságot és könnyedséget biztosít. Ezek az előnyök a bámulatosan olcsó árak figyelembevételével kézzelfoghatóvá teszik, hogy a Berson gummisarok iránt az érdeklődés állandóan növekszik és rövidesen mindenki, akár férfi, akár nő vagy gyermek cipőjét Berson-gummi sarokkal fogja ellátni.

— **Karácsonyra megnyílik a gyermek-gondozó.** Mint több ízben jeleztük, az Amerikai Vöröskereszt Egyesület Debrecenben gyermek-és anyavédő intézetet szándékozik felállítani. Erre vonatkozólag tárgyalások indultak a város és az Amerikai Vöröskereszt Egyesület kiküldöttjei között. A tárgyalások eredményeként a város a Miklós-utcán levő népjóléti hivatal bocsájtotta a dispensaire céljaira. A helyiségek átalakítása most van folyamatban. A közele napokban a tanács megbízásából dr. Szene Zsigmond orvos és Joó István, mint a népjóléti hivatal vezetője Budapestre utaznak, hogy átvegyék az Amerikai Vöröskereszt anyá és csecsemővédő osztálya által a debreceni dispensaire céljaira fe lajánlott butorokat, ágyneműket és orvosi műszereket, valamint gyógyszereket. Amint ezek a felszerelések megérkeznek, a gyermek dispensaire nyomban megkezdí áldásos működését. A dispensaire megnyitását karácsonyra tervezik.

— **Gazdálkodó (polgár) ifjak figyelmébe!** Tekintettel a közelgő polgár bálakra a mai naptól reggel 8 órától este 7 óráig külön (mágn) órákat adott, ahol 3—4 óra alatt elsajátíthatók az összes legsükségesebb táncok. Tisztelettel: ifj. Schaff János táncitanító. Lakás: Csapó-u. 61. sz. Táncintézet „Royal” diszterem.

— **Házasság.** Bihon Miklós g. kath. lelkésze házasságot kötött Sarpa Margit városi hivatalnok nővel.

— **Sztankay F. Béla előadása.** A jogász és a tisztviselő körben vasárnap délelőtt Sztankay F. Béla felolvasást tart a németországi viszonyokról. Érdeklődőket szívesen látnak.

— **Ifj. Schaff János táncintézetében** a Royalban az új tanfolyam iparos és kereskedő ifjak részére e hó 28-án veszi kezdetét. Gazdálkodó tanfolyama már megkezdődött felvétel még van. Különórák bármely időben.

— **A Közgazdasági Bank és Váltóház** felhívja ügyfeleit, hogy a hozzá *nostrifikálás céljából beadott hadikölcsön-kötvényeket* november 30 ig haladéktalanul átvenni szíveskedjenek.

— **Jótékonyk a menekültekkel.** November hó folyamán a menekültek javára az alábbi adományok folytak be: N. N.-től koszoru megváltás címén 50 kor., Jogász és Tisztviselőkör Asztaltársaságtól 600 kor., Nyiregyházi megbízott utján Gyulahazi Arthurtól 500 kor., „Tanjáruuk” asztaltársaságtól 300 kor., Farkas Gyula műkertész és családjától 1625 korona készpénz, 58 kiló kalarábé és kelkáposzta. Fogadják a nemeslelkű adakozók a OMH debreceni kirendeltségének hála köszönetét.

— **Medikus estély.** A Királyi Magyar Pázmány Péter Tudományegyetem orvos kara „Csaba” bajtársi egyesületének Kispeszt—Pestlőrinci csoportja december hó 7-én Kispesztben a Magyar Király-szálló összes termeiben nagyszabásu medicus estélyt rendez. Az estély fővédnökei között van *Bernoldk Nándor* népjóléti miniszter, Debrecen város III. kerületének követe.

— **Baross Szövetség közleménye.** Adó és mindennemű jogi ügyben ingyenes felvilágosítást nyújt tagjainak minden hétfőn délután 6 és 7 óra között Piac u. 8. sz. l. em. alatti irodánkban a szövetség ügyésze dr. Kovács Jerő ügyvéd. Ugyancsak felvilágosítást nyújt ezen időpontban a legújabb lakásrendelet rendelkezéseiről is.

— **Legkedvesebb és legszebb** karácsonyi ajándék egy fénykép Kozmann és Társa műterméből, Piac-utca 44.

— **Halálozások.** Erdei Gábor ref. 71 éves, Nánási István ref. 83 éves, Simon János gör. kath. 64 éves, Kiss Mihály r. kath. 3 hónapos.

— **„Hadróá” választmányi ülés** december hó 4-én (vasárnap) d. u. 3 órakor a városháza tanácstermében. *Elnökség.*

— **Dr Julow Jenő** ügyvéd, az ág. ev. egyház ügyésze, irodáját Piac utca 85. szám alá (bejárat Király-u. 2. alatt) áthelyezte.

— **Törődés előtt** már most tanácsos a karácsonyi ajándéknak szánt fényképnagyítást, festményeket és mindennemű fényképeket megrendelni az »Adria« fényképteremben Szent Anna-u. 5. igazolvány és index képek kiváratra 24 óra alatt készülnek.

Művészet

oo

Hegyi Emánuel zongoraestélye. Hegyi Emánuel zongoraművész tegnap tartotta meg a Zenede diszteremben hangversenyét előkelő közönség jelenlétében. A műsor felölelte a klasszikusok közül Bachot, Beethoven, Chopint és Lisztet. Azonkívül hallattuk Járay István Impromptuját és Scherzóját. Ily változatos műsor mellett a hangulat egységes volt: a ragyogó technika csodálata.

Hegyi Emánuel nem elmélyedő játékos, kifejezéssel ritkán játszik. Beethoven Sonata op. 109. variációiban. Bach Präludiumában és Chopin Des-dur Nocturnéjében nyújtott művészi élményt.

A műsor többi számaiban gyönyörködünk ugyan abszolút biztos játékában, de nélkülöztük azt, amit Beethoven úgy fejez ki,

Megkezdődött a nagy SZÖRME VÁSÁR!

U. m. bőrkabát, szörme- és gárdász-kabát hosszú fekete és inestéli kabát, legdivatosabb férfi, fiú és gyermekruhákat **diszteremben** a legolcsóbb szabott árak mellett vásárolhat **GERŐ ERNŐNÉL** DEBRECEN Piac-u. 69 (Megyeházszal szemben)

hogy a sene több mint tudomány és több mint filozófia. Chopin B-dur Polonaiseit elsiette, alig tudtuk követni a melódiát, mert az egyes részek oly gyorsan követték egymást, hogy e különben mélyen átérzett kompozíció sekélyessé változott a művész keze alatt.

Hegyi Emánuel nem analízál, mert drámai felfogásban eltörpülnek a részletek. Ereje abban van, hogy mesteri technikával kápráztat el s majdnem démoni erővel jutattja kifejezésre az egyes művek alap gondolatát. Ez a markáns meglátása realizálta Chopin Des-dur Nocturne-jének titokzatosságát is.

A közönség lelkesen tüntetett originalis művészetének, de azokat, kik a zenében az elmélyedésnek és a virtuozitásnak harmonikus egységét keresik, hidegen hagyta Hegyi Emánuel játéka.

Höchtl Margit Debrecenben. Nem is tudnánk az ideai zenei évadot elképzelni, ha *Höchtl Margitot* a tavalyi diadalai után viszont nem láthatnánk. Azok, akik előtt feledhetetlen maradt Höchtl Margitnak az egyik legnagyobb magyar zongoraművésznőnek játéka, összeálltak, hogy 2 hangversenyre megnyerjék őt. „Zenei nagylét”-nek neveztük tavaly azt a szereplését, mikor Wesszprémy Andorral együtt Beethoven, Brahms s Franck Cézár egy-egy szonátáját adták elő felejtethetlen együttesben, amit megismétlendő a Goldmark suitejét készülnek előadni január havában. Első hangversenye 3-án, a második januárban lesz a Zenede diszteremben. Jegyek előre válthatók Méliusznál s Csáthy Kálmán könyvkereskedésében.

SZÍNHÁZ.

oo

Színházak és mozgószínházak közleményei:

Bucsukeringő a Csekonai-színházban. A jövő hét teljes műsorát november 28—december 4-ig a Bucsukeringő foglalja el. **Hétfőn, kedden, szerdán bérletiszűnetben,** esütörtökön A), pénteken B), szombaton C) bérletben kerül színre az ideai operett sláger.

A drámai együttes Hattyu előadása után az operett együttes fogja ragyogtatni tudását. **Helvey Erzsinek** ez lesz a legkedvesebb szerepe, **Halassyné** briliáns, **Kálmán Manóci** egy jelenete feledhetetlen. **Göndör, Szigeti, Arkossy** a férfi szerepekben briliroznak. Mátray ördögös tánca Utassyval együtt meglepő. Az egész darabon át a cigányzenét Magyar bandája szolgálja. Feledhetetlen szép hete lesz ez a közönségnek, a „Hattyu” hét után. — A rákövetkező hét **classikus hét** lesz. Az egész heti Bucsukeringő előadásra a színház a jegyeket már árusítja.

Vasárnap d. u. **Hajduk hadnagya,** este Hattyu megy.

Az Urániában ma utoljára látható a Könyvelmü Éva amerikai történet a „High Life” életből 6 felvonásban. Elliot J. Clawson „The Scandal” című regénye filmen, a főszerepben Dorothea Philipps, Ralp Lewis és Gloria Joi. Azonkívül Pathe Revue és egy kitűnő „Ó” kép. Előadások 3, 5, 7 és 9-től. Hétfőn új műsor.

A szepőlőten asszony. Amerikai társadalmi dráma 5 felvonásban és **A fehér árnyék,** Marcel Prévost „Chonchenette” című regénye után készült társadalmi dráma 4 felvonásban. E két gyönyörű sláger egyszerre látható hétfőn és kedden az Urániában 5-től fél 9-ig és fél 9-től 11 óráig. Két és fél óras előadásban. Utalvány jegyek érvényesek.

Az idény eseménye, a legszebb amerikai mester film Priscilla Dean játékaival „A stambuli szűz” 7 felvonásban dec. 2., 3., 4-én az Urániában! — Ennél szebbet nem látott.

A halál álarcában, szenzációs kalandordráma két részben 12 felvonásban. I. rész: „Az ezüst csontváz”, II. rész: „A ciszterna titka”. Egy előadásban egyszerre kerül bemutatásra nov. 30-án és dec. 1-én az Urániában. Három óras előadás! Utalványok érvényesek.

Petrovich Svetiszláv főszereplésével Veszélyben a Pokol, szatira 6 felvonásban 1. A Pokol. 2. Ördögök a földön. 3. Belzebub házassága. 4. Kisért az ördög. 5. Ne jácc a tüzzel. 6. Forradalom a Pokolban. Ma utoljára az Apollóban. Jegyelővétél.

Nap fia, amerikai cow-boy történet, hétfőn az Apollóban.

KELETMAGYARORSZÁGI BAROMFI- ÉS GALAMB TENYÉSZTŐK EGYESÜLETE

4. A galambok etetése.

A magasabb szervezetű állatok, így a galambok teste is lényegesen tartalmaz gyűnevezett fehérjékből, zsírból, ásványi részekből és vízből van összetéve. Az élet folyamata alatt ezen anyagok többé-kevésbé mind elhasználnak, hogy tehát az élet meg ne szűnjön, ezen anyagoknak folytonosan újjak által kell pótoltatni. E pótlás eszközésére szolgál a táplálkozás. Táplálkozás alkalmával tehát az állatoknak oly táplálékot kell felvenniök, amelyek az állati test felépítéséhez, illetőleg annak fentartásához szükséges fentebb elsorolt anyagokat tartalmazzák. Ezekon kívül szüksége van még az állati szervezetnek a növényekben nagyobb mennyiségben előforduló — zsírral együtt az állati meleg fejlesztését eszközölő s ez által az élet folyamatokat elősegítő — szénénv vegyületekre, az úgynevezett szénhidrátokra, milyen a keményítő és a cukor.

Ezek előre bocsátása után áttérek a galamboknak szoroson vett táplálkozására, illetőleg azoknak eleséggel való ellátására és etetésére:

A galambok kivétel nélkül növényi magvakkal táplálkoznak, mely magvakban a táplálékra vonatkozó fentemlített követelmények, többé-kevésbé mindig megtalálhatók. Különböző lássuk a nálunk galambteledelel használt különböző magvakat tápértékük szerint:

1. A buza bő fehérje és keményítő tartalmánál fogva igen nagy tápértékkel bíró galamb eledel, magában azonban épen ezen nagy tápértékénél fogva nem tanácsos etetni, mivel a galambok nemcsak meghízának és ellustulnak tőle, hanem gyakran enyhébb természetű bélhurutot is kapnak, de eltekintve ettől, mint hizlaló eledel, a tojások megtermékenyítésére is hátrányos befolyással van.

2. Az árpa a benne foglalt tápanyagok összetétele tekintetében a legideálisabb galamb eledelnek mondható. Vannak ugyan egyes tenyésztők, kik azt állítják, hogy a fiatalok felnevelésére a magvak közül legkevesebb alkalmas, mivel az árpa szem majdnem tüzserű hegyben végződik s ezáltal az etetésnél úgy az öregek, mint a fiatalok könnyen megsérthetik torkukat és begyeiket. Ezt az állítást azonban oly szakavatott tenyésztők, kik galambjaikat tisztán árpával etetik, nemcsak megcáfolják, de határozottan állítják, hogy ennek etetésénél a galambfiak sokkal gyorsabban és szebben fejlődnek, mint akármely más mag etetésénél. Bármint álljon is e dolog, mint tapasztalatot bátran leszegezhetem, hogy a galambok az árpát csak akkor eszik meg, hogy ha e mellett más eledelt nem kapnak, ha p. u. azt búzával vagy kölessel vegyítve adjuk nekik, tapasztalni fogjuk, hogy míg a búzát és kölest mind elfogyasztják, addig az árpához hozzá sem nyulnak, sőt még ha éhesek is, várnak inkább a következő etetésig, de árpát még sem fogyasztják el. Tekintettel azonban arra, hogy az árpa vegyi összetételénél fogva mégis a legjobb galambteledelelnek mondható, dacára annak, hogy galambjaink azt a legnagyobb mértékben negligálják, a tenyésztőnek sohasem szabad elkényeztetett állataival szemben szánalmat gyakorolni, hanem minden teketória nélkül hozzá kell fogni a tisztán árpa etetéshez s már a második vagy harmadik nap konstátálhatja, hogy galambjai egy szem árpát sem hagytak felhasználatlanul.

3. A köles majdnem oly magas tápértékkel bír, mint a buza, ennél fogva galambteledelel annnyival is inkább felhasználható, mivel a galambok azt nagyon szeretik.

4. A tengeri a növényi magvak közt, az olaj tartalmu magvak kivételével, a legnagyobb

zsirtartalommal bír, emellett elég bőven tartalmaz növényi fehérjéket és szénhidrátokat is, mivel tehát a tápértéke túl magas, állandó etetésre épen úgy nem használhatjuk, mint a búzát; téli időben azonban, midőn a galamboknak is fokozottabb melegtermelésre van szükségük, korlátolt mennyiségben (az eledelnek 1/4 részbeni arányában) etetése feltétlenül szükséges.

5. A rozs galambteledelel egyáltalában nem használható, mivel a rozsszal való etetés mellett galambjaink nemcsak betegesekké lesznek, hanem egymásután el is hullanak s ez által a tenyésztőt nagy károsodás érheti.

6. A hüvelyesek magjai közül leginkább felhasználható eledelül a búkköny, ennek etetésénél leginkább arra kell ügyelni, hogy az kellő fényvel bírjon és semmiféle kellemetlen szag ne legyen rajta észrevehető, szóval jól kiszáradt állapotban kerüljön galambjaink asztalára, mert a fénytelen, friss állapotban levő búkköny különböző emésztési zavarokat idéz elő, amelyek könnyen halálal végződhetnek. Külföldön — így Német- és Angolországban használják még eledelül az apró szemű borsót és lencsét is; nálunk azonban ezeket egészen tekintet nélkül hagyják.

7. Az említtettekön kívül felhasználható még eledelül az olajos magvak közül, a galambok által tulságosan kedvelt repce és kendermag. Ezek etetésénél azonban nagyon óvatosságnak kell lennünk, mivel különösen a kendermag a galambokra nagyon izgatólag hat, ha azonban ez inycenségekkel mégis kedveskedni akarunk galambjainknak, akkor naponta egy vagy legfeljebb 2 maroknyi mennyiséget desztül még is adhatunk nekik.

Itt kell még megemlékezni arról, hogy különösen bezárt galambok előtt — az emésztést nagy fokban elősegítő — agyag, fáltörmelék és sóból készült keverék sohasem hiányozzon. E keverékhez azonban tulságosan sok sót adni nem szabad, mert ez által könnyen mérgezést idézhetünk elő, ügyelnünk kell továbbá arra is, hogy a só ne darabokban, hanem teljesen zuzott állapotban jusson a keverék közé.

A különféle galambteledeleket letárgyalván, azok leírásából arra az eredményre kell jutnunk, hogy legjobb azokat — az árpa kivételével — egymással vegyítve használni, így legkevesebb unják meg galambjaink is a nekik nyújtott eledelüket s mindég jó étvágyal fogyasztják el azokat. Hogy ha azonban a vegyítést bármi okból is nem tehetnénk, akkor legalább arról gondoskodjunk, hogy az eledel bizonyos időközönként megváltoztassék, illetőleg az általam felsorolt alkalmasabb eledel felváltva etethessenek.

E tanácsokat jó szízzel adtam kezdő tenyésztőinknek, miután azonban ezeknek gyakorlati keresztülvitele a nagyfokú eledelhiány és az óriási drágaság miatt ezidőszert majdnem lehetetlen, hogy galambállományunk teljesen ki ne pusztuljon, — tekintet nélkül a fentiekre — etessenek oly magvakkal, amelyekhez legkönnyebben hozzájuthatnak.

Most már áttérek arra a kérdésre, hogy miképpen etessük galambjainkat? Leghelyesebb azokat a pusztai földről etetni, az etetőhely azonban minden etetés előtt, vagy legalább is naponta egyszer tisztára felseprendő. Némelyek dicsérik a deszkából vagy pléhből készült etető vályukat vagy a különböző konstrukcióju etető házikókat, avagy más erre a célra használható alkalmatosságokat is, ezeknek azonban nemcsak az a hibája, hogy többé-kevésbé kis terjedelműek lévén, azokból a hatalmasabb galambok a gyengébbeket egyáltalában nem engedik enni, hanem az is, hogy az ilyen esetekben az eledel állandóan a galambok előtt áll s ennek következtében azoknál könnyen túltáplálkozás állhat be, ami ismét különböző emésztési zavarokat idézhet elő.

Ami a galamboknak ivóvízzel való ellátását illeti, azok előtt mindég feltétlenül tiszta,

nem tulságos hideg, de ne is meleg víz legyen elhelyezve, még pedig olyan edényben, a melybe bele ne fűrdhessenek. Az ivóvízen kívül hetenkint legalább kétszer fűrdővízről is kell gondoskodnunk.

A nyári időszakban, illetőleg a tenyész idény alatt, galambjainknak naponta 3-szor nyujtsunk táplálékot, még pedig reggel 7, délután 2 és este 6 órakor; míg télen elegendő lesz 2 ízben, reggel 8 és délután 4 órakor etetni, a délutáni etetés azonban tekintettel a hosszú és hideg éjszakákra, mindég bőségesebb legyen a reggelinél.

(Folytatjuk.)

Választmányi ülés. Egyesületünk választmányára f. hó 27-én, vasárnap délelőtt 11 órakor a kiállítás végleges előkészítése tárgyában a Városház, földszint 10. sz. helyiségében ülést tart, melyre a választmányi tagok pontos megjelenését kéri az elnökség.

Kereskedelem és szövetkezet

Legális annyit jelent magyarul, mint törvényes, jogos, törvényszerű. Akkor tehát, amikor a merkantil sajtó a kereskedőket evvel a jelzővel különbözteti meg a szövetkezetektől, burkoltan azt akarja mondani, hogy a szövetkezet nem törvényes, nem jogos, nem törvényszerű kereskedő. A merkantil sajtó logikája szerint tehát az a szatóc, aki tegnap érkezett Galiciából és boltot nyitott, legális kereskedő, a szövetkezet ellenben, amely cégjegyzett és nyilvános számadásra kötelezett vállalat, nem legális kereskedő.

Ezen a hajlékony és nagyon törékeny vesszőparipán nyargalnak akkor, amikor végre a keresztyén magyarság annyira magához tért, hogy tisztán kezd látni; belátja, hogy neki, ha kényerét meg akarja keresni, a kereskedelemben is szerepet kell játszania; tehát arra a térre kell átlépnie, amelyet egy élelmes faj már majdnem egészen kisajátított. És amikor a kormánytól a szövetkezetek számára a kereskedelmi monopóliumban való részesedést kérünk, amikor a nemzet- és fajvédelmi szempontokra hivatkozva, kényeret követelünk, kereseti alkalmat sürgetünk azok részére, akiket faji és vérségi kötelék fűz hozzánk, ezzel a törékeny vesszőparipával hessegetik el maguktól a veszedelmet!

Legális kereskedelem! Ez ugylátszik annyit jelent, hogy keresmafogot, trafikjogot és más megélhetési forrást továbbra is azoknak adjon az állam, akik eddig kapták és akikről a legjobb akarat és a legpéldásabb türelem sem képes megállapítani, hogy m él-tőbbak lettek volna rá, mint például Kerekes András hadirokkant, vagy özv. Karikás Gáborné, akinek az ura abban a Galiciában halt el, ahonnan a legálisok ide jöttek.

Értsék meg végre: hogy Csonka-Magyarország rongyosai és koplalói, a vasuti kocsi hazátlan lakói és más testvéreink érdekében igenis a sarkunkra állunk mindannyian, akik ezer esztendeje vagyunk itt honfoglalók és követeljük, hogy a kenyérből az első karaj a miénk legyen. Gyávák és pipogya volnánk, ha alszeméremből, vagy bármely más okból visszavarázsolnánk Galícia száműzötteinek a magyar Eldorádót!

Ami pedig azt illeti, hogy a sarkunkra-állás a mi részünkről még mindig jogos és szükséges, arra viszont mi is tudunk beszélő példákat felhozni. Legyen elég ezuttal arra hivatkoznunk, hogy Csongrádon öt dohány-tözsde közül három jutott a legális kereskedelemnek, pedig a fogyasztási szövetkezet és a hadirokkantak szövetsége is a pályázók között voltak! A legális kereskedelemnek tehát nincs nagy oka a panaszra. Mi legalább — őszintén megmondjuk — nagyobb okát szeretnénk látni!

CSURKA

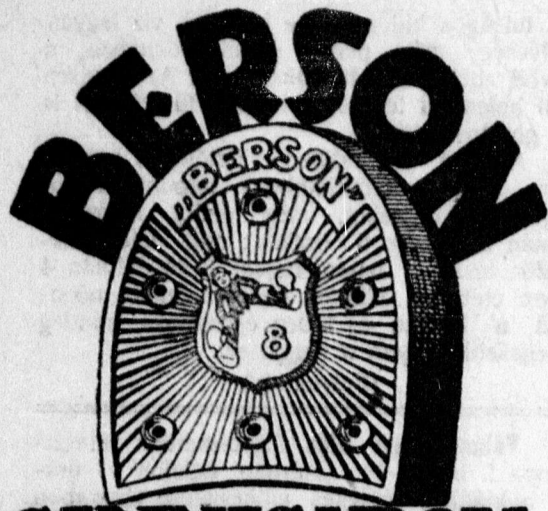
„KEGYELET“ Temetőkezési Vállalat
Debrecen, Kossuth-u. 8. Kétféle méretű épület.

Elsőrendű felszerelés.

Dus, nagy választék.

Bármilyen temetéseket vidéken is legolcsóbb napi áron a leggyelmebb kiszolgálás és személyes felügyelet mellett végez.

Telefon 381.

GUMMISAROK

Minősége utólérhetetlen

A tőzsde

Magyar korona: 60.

A magánforgalomban a sűrű nyitás megérkeése előtt ugyiszólván nem fordult elő kérés. A sűrű nyitás megérkezése után lanya irányzat és vontatott üzletmenet mellett némi forgalom alakult ki. A hangulat rendkívül kedvetlen és mindenütt a kínálat van túlsúlyban. A bankok rendkívül tartózkodóak, az árfolyamok pontról-pontra esnek. Dollár reggel 878 volt, később 800-ig lanyhult, majd délelben 872 pénz volt, a márká 820-ai indult, majd 815-ig lanyhult és a déli órákban 818-20 között mozgott.

A devizapiac igen kis koretek között mozgott. Berlin 302-297-es között mozgott, majd 300-ra esett. Bécs 13 és fél. Prága 930 a kínálat, London 3520-22 és fél, Milano 3600.

Az értékpapírpiacon a hangulat barátságosabb, de a forgalom igen csekély. Rima 3400-5000 pénz, O. fa 1425, Koburg 3000, Lipták 547-48. Allamvasutiránt élénk érdeklődés mutatkozott, de kérés nem jött létre.

Szűchi sároltőzsde Berlin 177-180, Holland 187-50, Newyork 525, London 2089, Páris 3610, Milanó 2110

Prága 565, Budapest 60, Zágráb 170, Bukarest 342, Varsó 18, Bécs 0-17, Osztrák bélyegsajt 11.

Terménytőzsde.

A mai terménytőzsde gyér látogatottság és barátságatlan hangulat mellett minimális forgalommal alakult ki. A malomkattell tartózkodott a vásárlástól és az igen csekély méretű vásárlások nem haladták túl a napi szükséglet fedezését.

Hivatalos árak: Buza tiszavidéki 2580-2615, fehérmegyei 2570-2600, pestmegyei 2570-2660, rozs 1700-1715, takarmány árpa 1850-1900, sörárpa 1925-975, zab 1650-870, tengeri 2070-100, köles 1800-870, repec 30-32, Korpa 1100-130.

Dollárt

és más idegen pénzt, aranyat osztatól leges-legdrágábban vessz

Simon György DEBRECZEN Kossuth-u. 11.

Hajdusági Répes Naptár

November hó végén fog megjelenni a „Hajdusági Répes Naptár”.

A naptár egy szellemi részével, mint más érdekes tartalmánál fogva értékes ajándéka lesz mindazon előfizetőinknek, akik leg-alább egy negyedévre előfizetnek a HAJDÚ-FÖLDRE. A naptárban elhelyeszendő hirdetések a HAJDÚFÖLD kiadóhivatala veszi fel.

Kis ház

jókarban, 950 ö l telekkel konyhakertnek kiválóan alkalmas fekete agyagföld Nemes-utca 7. szám (Tócsa kert.) eladó. Értekezhetni: Szent Anna-u 5. l. em.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Eladó
Sestakert Poroszlav-úti szállás Cím a kiadóban.

Felreértések
elkerülése végett értesítjük az érdekelteket, hogy az első debreceni kézimunka és műhímző iparvállalat, Széchenyi-utca 1. szám a. NEM AZONOS a jótékony célú szolgálatában álló Piac-utca 31. szám alatti, már évek óta működő háziipar egyesülettel.

Vasalást
elállalok akár házonkívül is. Cím a kiadóba.

Amerikai,
angol, német nyelvekből husz koronájával órákat adok. József kir. herceg-utca 60.

140 széles
brassói posztómaradékok métere 245, 275 kor. Állandó maradékvásár. Beke áruház, Szent Anna-u.

Azonnal
beköltözhető lakásokkal házak eladók. Cím a kiadóban.

Bélyegzőgyár és vésőintézet
PAULÓ I. Matthyányi-utca 22. Telefon 1365.

Debreczeni Gazdák
Bankja részvénytársaság, Kossuth-u. 17. Kölesönöket folyósít házakra, földekre és értékpapírokra. Betéteket elfogad, a betétek után kamatot ad. Értékpapírokat és idegen pénzeket vásárol és elad. Elfogad értékeket megöröszés céljából és bérbeadás (safé deposit) páncélrekeszeket. Takarékpénztár és bankügyletek minden ágazatával foglalkozik. Felelnek minden pénzügyi műveletnél rendelkezésére áll.

Porgács István
művészt
Bádogyos-u.

Kárpitos
menekült, házaknál legjobban, legolcsóbban dolgozik. Zselezny. Nyulasa-Barak.

DEBRECZENI KALAPGYAR Széll Gergely

Női és férfi kalap megrendelések és javítások gyorsan pontosan készíttetnek Piac-u. 63. sz.

Aranyért, Ezüstért budapesti magas árakat fizetek Kramer Simonffy utca 17.

Magyar szén, tőzeg és békebeli minőségű kokszt kapható a Gázgyárban.

Dr Gaizlerné Dr Csegezi Noémi Orvosi laboratoriuma IV. ker. József kir. herceg-u. 14. alatt MEGNYILT

Különféle vér, (Wassermann, vérszegénység stb.) élelmiszer, köpet stb. vizsgálatok eszközöltetnek.

Kőváry és Altmann szücsmesterek Debrecen, Piac-utca 42. Pannónia szálló udvar Mindenféle szücs munkákat szakszerűen készít a legutóbbi divat szerint. Ugyanott kész munkák kaphatók. Megrendeléseket pontosan eszközöl.

Fehértói temetkezési intézete
DÉGENFELD-TÉR 4. SZÁM. (Saját ház.)
Telefon: nappal 11-35, éjjel 10-91
Végez temetéseket helyben és vidéken jutányos árban személyes felügyelet mellett.
:: Exhumál és hullaszállítás vállal! ::
Raktáron: ÉRCZ- és MŰVIRÁGKOSZORUK!

Nagy Lajos Országos Adásvételi Iroda Alapított 1900-ban.
Irodák: Debrecen, Veres-u. 9. Budapest, VIII. Karpfenstein-u. 26.

ELADÁS VÉGETT FÖLVÉTELTENK:

Házak!	Lakások
Üzletek!	Butorozott
Gyárak!	szobák és
Malmok!	bérletek
Jelzálogkölcsonök megszerzése!	közvetítése!
	Budapesti megbízások fölvétele!

Halál eset alkalmával bárki meggyőződhet a GEBAUER KAROLY ÉS TARSA
legrövidebb fennálló temetkezési vállalat állami legolcsóbb áráról és lelkiismeretes kiszolgálásáról. Készalkalmasított és menekültöknek nagy áron. Üzlet: Kossuth-u. 2. (Varoaháza) Telefon nappal 103. Éjjel 60.

Legfinomabb Francia Parfümök
minden illatban kimérve és üvegezve, Manikür és fésű kazetták, SZAPPANOK, ARCZKRÉMEK stb.
Telefon 14-80. legolcsóbban szerkesztők be Telefon 14-80
Korzó Drogueria Debrecen, Piac-utca 42. sz.

Eladó

Gyökerez szőlőtőlvány, gyökerez és sima magántermők, sima és gyökerez amerikai vesszők, boroshordók 140-300 literesek. Ribiszke és köszméte. — Előkerítésnek való Gledishia és akácfa!
Molnár Mihály
ABAUJSZÁNTÓ
Arjegyzék ingyen! Vennék egy nagyobb szőlőt vagy parlagot bárhol.

Gazdasági VAS ÁRU, takarékhonnyak és lemezdedények beszeresethők:
TELEFON: 6-20
Bakos István Pat. herdóvár világ-szabalom egyedarávas-kereskedésében. sítása.

ÓCSKA vasat, rozet és mindennemű fémot legmagasabb árért vessek. Kovácsoknak használható becsorelek. Nagyobb tételt elszállítok.
STEINER, Eötvös-u. 110.

300.000 KORONAVAL
biztos üzlettárs kerestetik. — Személyes közreműködők előnyben részesülnek. Megkereséseket a kiadó továbbít „Biztos” jelige alatt.

Rikkancsok
azonnal felvételnek la-punk kiadóhivatalában.